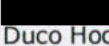

Aan
de gemeenteraad

Datum 21 november 2023
Zaaknummer 2023-0163982
Betreft Wensen en bedenkingen bij inzet college in gesprekken met Chemours

Vergadering van
Portefeuillehouder: Tanja de Jonge
Begrotingsprogramma Groen, Duurzaam en Ruimtelijk Dordrecht
Kernteam/Opgave: Stad - Mobiliteit, Milieu & Economie
Auteur:
E-mail: @dordrecht.nl
Verantwoordelijke: Duco Hoogland
Openbaar: Nee

Voorgesteld besluit

geen wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen met betrekking tot de eerste reactie van het college op het plan van aanpak van Chemours.

Deadline

Raad: uiterlijk 19 december 2023 in verband met voortgang dossier.

Raadsvoorstel

Hoe zijn de bevoegdheden rond dit onderwerp verdeeld?

Het college is volgens artikel 160, lid 1 sub d Gemeentewet bevoegd privaatrechtelijke handelingen te verrichten, ook in het kader van de gesprekken met Chemours. Het is passend – vanwege de grote impact van dit dossier op de samenleving – om uw raad in de gelegenheid te stellen om uw reflectie te geven op deze eerste reactie, en wel in de vorm van wensen en bedenkingen.

Wat is het doel?

Na het in de rechtszaak Gemeenten versus Chemours Netherlands B.V. door de rechtbank Rotterdam gewezen tussenvonnis van 27 september 2023 heeft Chemours contact gezocht met de gemeenten Dordrecht, Papendrecht, Sliedrecht en Molenlanden (hierna: de gemeenten) om gezamenlijk de gevolgen van dit vonnis te duiden. Het vonnis stelde de gemeenten in het gelijk, in die zin dat de uitstoot van PFOA in de periode 1 juli 1984 tot 1 maart 1998 door de rechtbank als onrechtmatig jegens gemeenten is beoordeeld. Los hiervan oordeelde de rechter dat Chemours aansprakelijk is voor het vervuilen van de gemeentelijke gronden en verantwoordelijk is voor het saneren of compenseren van de schade.

In de raadsinformatiebrief van 10 oktober (zaaknummer 2023-0146299) hebben wij aangegeven dat "in de komende periode op basis van het definitieve oordeel van het tussenvonnis een verkennend gesprek wordt gevoerd tussen gemeenten en bedrijven, in aanwezigheid van de advocaten om de impact van het vonnis aan beide kanten te duiden". Op basis van deze gesprekken heeft Chemours een plan van aanpak opgesteld. Een eerste versie daarvan hebben wij op 26 oktober ontvangen; een tweede versie, waarop dit raadsvoorstel is gebaseerd, hebben wij 19 november jl. ontvangen (zie bijlage 1, gedateerd 17 november 2023).

In overleg met de bestuurders van de drie andere betrokken gemeenten en onze advocaat is door ons een eerste reactie geformuleerd op dit plan van aanpak. Deze reactie is verwoord in het nu voorliggende raadsvoorstel.

Ons college is volgens artikel 160, lid 1 sub d Gemeentewet bevoegd privaatrechtelijke handelingen te verrichten, ook in het kader van de gesprekken met Chemours. Wij willen u op de hoogte brengen van dit plan van aanpak en onze eerste reactie op dit plan. Het is passend – vanwege de grote impact van dit dossier op de samenleving – om uw raad in de gelegenheid te stellen om uw reflectie te geven op deze eerste reactie, en wel in de vorm van mogelijke wensen en bedenkingen. Daarna kan ons college een definitieve reactie formuleren over het plan van aanpak. Dit wordt dan de inzet van ons college in de verdere gesprekken met Chemours. Als deze gesprekken leiden tot bindende afspraken, in één of meerdere concept vaststellingsovereenkomsten, dan leggen wij deze aan u voor alvorens een vaststellingsovereenkomst te sluiten. Vanzelfsprekend praten wij u tussentijds bij als daar aanleiding toe is.

Wat zijn per beslispunt de argumenten en wat is hierop de toelichting?

Beslispunt 1

1.1 Resultaat van verkennende gesprekken met Chemours leidt tot een plan van aanpak van Chemours.

Het verkennende gesprek met Chemours heeft tot nu drie keer plaatsgevonden, de laatste keer op 10 november jl. Ons college, namens deze wethouder De Jonge, is door Chemours uitgenodigd voor een gesprek. Samen met wethouder Lock uit Molenlanden vormt zij de bestuurlijke vertegenwoordiging in dit gesprek. In het eerste gesprek heeft de wethouder Chemours gevraagd om een reflectie op het tussenvonnis. Als reactie daarop heeft Chemours tijdens een tweede gesprek een globaal Plan van Aanpak gepresenteerd waarmee invulling wordt gegeven aan het tussenvonnis, namelijk dat Chemours c.s. aansprakelijk is voor de schade die de gemeenten hebben geleden dan wel lijden vanwege de emissie van PFOA. Het plan van aanpak bevat de 'vertaling' van hetgeen Chemours op basis van het tussenvonnis concludeert en wil doen. De inzet van Chemours is tot een (minnelijke) oplossing van het geschil te komen.

Op 10 november 2023 is de eerste versie van het plan van aanpak besproken door Chemours en de bestuurlijke delegatie. Dat gesprek was gericht op het stellen van vragen aan en het geven van antwoorden door Chemours op die onderdelen van het plan, die volgens ons college toegelicht dienden te worden. Dat heeft geleid tot een nieuwe versie van het plan van aanpak. Wij verwijzen u naar bijlage 1 (versie 17 november 2023).

1.3 De elementen in het voorstel van Chemours bevatten korte termijn maatregelen voor de moestuinen en de zwemplas Merwelanden en een voorstel voor een herstelfonds, alsmede een voorstel voor schriftelijke vaststelling.

Het voorstel van Chemours in de vorm van een plan van aanpak bevat de volgende elementen:

A. Interim maatregelen

Dit betreft het aanpakken van de moestuinen gelegen in de zogenaamde 'rode zone' en het aanpakken van de zwemplas de Merwelanden (zie kaart in bijlage 1).

B. Een fonds

C. Schriftelijke vastlegging

1.4 De voorgestelde interim maatregelen bieden een basis voor verdere gesprekken maar dienen te worden uitgebreid en geconcretiseerd;

Hieronder gaan we in op de drie onderdelen, te weten de interim-maatregelen, het fonds en het voorstel van Chemours ten aanzien van de schriftelijke vastlegging. Per onderdeel is weergegeven wat de eerste reactie van ons college is op het plan van aanpak.

Ad A. Interim maatregelen

Wij merken op dat ook zonder eindvonnis door Chemours verantwoordelijkheid is genomen door in ieder geval op korte termijn maatregelen te gaan treffen met betrekking tot de moestuinen gelegen in de zogenaamde 'rode zone' en het aanpakken van de zwemplas de Merwelanden.

Moestuinen

Gebied

Chemours stelt voor de moestuinen, gemeentelijke en privé moestuinen, al dan niet in verenigingsverband, binnen een straal van 2 km rond de fabriek te saneren zonder voorafgaande monsterneming. Op basis van vragen die wij hebben gesteld in het gesprek op 10 november heeft Chemours nu in het plan van aanpak voorzien in sanering van alle moestuinen in de gehele rode zone, zonder monsterneming.

Ons college acht dit goede stappen, maar wil op basis van een deskundigenoordeel een nader oordeel vormen over de technische aspecten verbonden aan de sanering van moestuinen, zoals de wijze van saneren, de diepte van de sanering, kwaliteit van de grond, het vervangen van grond in kweekkassen en bij fruitbomen, en dergelijke. Ook het Bevoegd Gezag (Wet bodembescherming) dient hierbij te worden betrokken.

Chemours stelt voor aan de grenzen van de rode zone, waar onduidelijkheid bestaat of de het gebied binnen de rode zone valt, door het nemen van monsters te bepalen of daar aanwezige moestuinen aangepakt moeten worden. Dit vindt ons college te beperkt. Monsterneming zal moeten plaatsvinden in een ruimere cirkel rond de rode zone, zo mogelijk in het hele gele gebied op de kaart.

Vergoeden kosten

Chemours stelt voor de om de werkelijke kosten te vergoeden van het aanpakken van moestuinen (gemeentelijke en privé) in verenigingsverband. Ons college stemt hiermee in onder voorwaarde dat ook plant- en overig materiaal, dat verloren gaat bij sanering, vergoed wordt tegen de werkelijke kosten.

Voor de individuele privé moestuinen stelt Chemours voor een vergoeding voor sanering te geven tegen een m2-prijs met een nader te bepalen maximumbedrag. Daar gaan wij niet mee akkoord. Ons college zet in op het compenseren van de werkelijk gemaakte kosten voor sanering, inclusief een vergoeding van plant- en overig materiaal dat verloren gaat bij de sanering.

Slootwater

Met betrekking tot slootwater dat wordt gebruikt voor irrigatie van moestuinen wordt door Chemours voorgesteld binnen de 2 km zone uit te gaan van een grenswaarde van 0,33 µg/l voor PFOA. Dit conform de waarde die door onderzoeksbureau Arcadis wordt aangehouden in haar rapport "PFAS in grond en water moestuinen Dordrecht, Papendrecht, Sliedrecht en Molenlanden". Chemours stelt voor te voorzien in irrigatiewater door bijvoorbeeld een regenwatertank te plaatsen of een aansluiting op de openbare watervoorziening.

Wij kunnen hiermee instemmen. Ons college vindt echter dat de door Chemours voorgestelde maatregelen ten aanzien van het slootwater binnen de 2 km zone, ook genomen moeten worden in de rode zone buiten de 2 km, indien de waarde van 0,33 µg/l wordt overschreden. In dat geval vindt ons het college het nodig dat op korte termijn onderzoek wordt gedaan naar de oorzaak daarvan. Ons college is van mening dat vervolgens bepaald moet worden wat op langere termijn nodig is om die oorzaak weg te nemen.

Uitvoering

Chemours stelt voor om voor de uitvoering van de maatregelen een team te vormen waar de gemeenten en Chemours deel van uitmaken. Dit vindt ons college te beperkt. Ons college wil met Chemours tot overeenstemming komen over het instellen van en door Chemours te bekostigen projectteam, dat de sanering voorbereidt, coördineert en uitvoert, inclusief communicatie met inwoners.

Planning sanering moestuinen c.a.

Voor wat betreft de planning is het belangrijk dat zo snel mogelijk wordt gestart met de aanpak van moestuinen binnen de 2 km zone rond de fabriek, met inzet op sanering voordat het volgende plantseizoen start. Vervolgens kan de rest van de rode zone worden aangepakt, en kan gestart worden met monsterneming op de grens van de rode zone en daarbuiten. Het Bevoegd Gezag dient in te stemmen met de maatregelen.

Zwemplas Merwelanden

Het plan van aanpak is gericht op de doelstelling de zwemwaterkwaliteit van de plas aan te pakken om beperkingen voor het zwemmen als gevolg van gehalte PFOA of HFDO-DA (GenX) weg te nemen. Ons college onderschrijft deze doelstelling maar vindt dat in het plan van aanpak ontbreekt dat door Chemours het uiterste gedaan wordt om voor komend zwemseizoen de beperkingen voor het zwemmen in de Merwelanden op te heffen.

Wij kunnen instemmen met het voorstel van Chemours om op de korte termijn het waterschap Hollandse Delta te vragen data met betrekking tot de kwaliteit van het water van de plas beschikbaar te stellen aan Chemours, zodat vervolgens kan worden gezien of er een nadere monsterneming noodzakelijk is en hoe deze vormgegeven zou moeten worden.

Ad B. Fonds

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Ad C. Schriftelijke vastlegging

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Wat zijn kanttekeningen en/of risico's bij dit voorstel?

In dit voorstel wordt ingegaan op de inzet van ons college in de vervolggesprekken met Chemours. Nog niet te voorspellen valt of deze inzet daadwerkelijk wordt gehonoreerd.

Voor veel maatregelen uit het plan van aanpak is inzet nodig van bijvoorbeeld extern deskundigen, projectleiders, communicatieadviseurs, aannemers. Gezien de krapte op de arbeidsmarkt is dit reëel risico. Verder dient te worden vermeld dat er rekening gehouden moet worden met aanbestedingsvereisten.

Voor een aantal maatregelen (denk aan Merwelanden) dienen (vervolg)metingen plaats te vinden. Dit kost tijd en heeft daarmee invloed op de snelheid waarmee acties kunnen worden uitgevoerd.

Welk (participatie)proces is doorlopen om tot dit voorstel te komen?

Het voorstel is afgestemd met de drie andere gemeenten, die samen met Dordrecht de zaak tegen Chemours zijn gestart. Het verkennend gesprek (tot nu toe drie gesprekken) met Chemours heeft dan ook met een bestuurlijke vertegenwoordiging van deze gemeenten plaatsgevonden. Ook de raden van Molenlanden, Sliedrecht en Papendrecht worden in de gelegenheid gesteld in een geheime vergadering hun wensen en bedenkingen uit te uiten.

Wat zijn de belangrijkste gerelateerde besluiten?

- Dagvaarding van Chemours door de gemeenten Dordrecht, Sliedrecht, Papendrecht en Molenlanden.
- [Raadsinformatiebrief over de uitspraak van de rechter op 27 oktober 2023](#) (zaaknummer 2023-0146299).

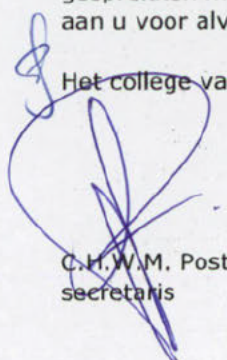
Hoe wordt dit betaald?

De kosten van dagvaarding worden betaald uit de daartoe bestemde SPUK-regeling. Ook een (klein) deel van de ambtelijke kosten ter begeleiding van het gehele proces wordt daar uit gedekt. Een ander deel daarvan wordt gedekt door de exploitatiebegroting van de gemeente(n). De fase waarin het proces nu verkeert en gaat verkeren, maakt dat er meer ambtelijke capaciteit nodig is dan mogelijk gedekt kan worden door de exploitatiebegroting. Denk daarbij aan procesbegeleiding, het voorbereiden van de gesprekken met Chemours om te komen tot een overeenkomst, en daarna intensieve communicatie. Ons college zal hier een besluit over nemen.

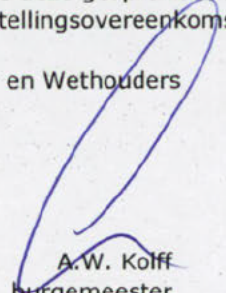
Wat is het vervolg op het raadsbesluit?

Als de wensen en bedenkingen van uw raad bekend zijn, kan ons college een definitieve reactie formuleren over het plan van aanpak. Dit wordt dan de inzet van ons college in de verdere gesprekken met Chemours. Als deze gesprekken leiden tot bindende afspraken dan leggen wij deze aan u voor alvorens een vaststellingsovereenkomst te sluiten.

Het college van Burgemeester en Wethouders

C.H.W.M. Post
secretaris

A.W. Kolff
burgemeester